

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudkyně JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Jitky Zavřelové v právní věci

žalobkyně: **S. s. r. o.**, IČO: X,
se sídlem X,
zastoupena advokátem JUDr. Antonínem Janákem,
se sídlem náměstí T. G. Masaryka 142, Příbram,

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**,
se sídlem Budějovická 7, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2016, čj. 48153-2/2016-900000-304.7,
sp. zn. 135369/2016-610000-12,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Celního úřadu pro S. k. (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 5. 9. 2016, čj. 135369-

6/2016-610000-12. Správní orgán I. stupně tímto rozhodnutím shledal žalobkyni odpovědnou za správní delikt podle § 135zk odst. 1 písm. a) zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen „zákon o spotřebních daních“), kterého se žalobkyně dopustila tím, že minimálně dne 30. 6. 2016 umožnila prodej a skladování neznačených tabákových výrobků na daňovém území České republiky v rozporu s § 118c odst. 3 zákona o spotřebních daních. Za toto protiprávní jednání byla žalobkyni podle § 135zk odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních uložena pokuta ve výši 50 000 Kč a dále jí byla podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí mimo jiné uvedl, že při kontrole v provozovně žalobkyně bylo zjištěno, že se mezi ostatními jednotkovými baleními cigaret určenými k prodeji nacházela dvě jednotková balení cigaret označená tabákovou nálepkou s písmenem „P“ odpovídající staré sazbě daně, která se považují za neznačené tabákové výrobky ve smyslu § 118c odst. 3 zákona o spotřebních daních. Ke vzniku odpovědnosti za správní delikt nezáleží na tom, zda byla za neznačené cigarety řádně odvedena spotřební daň. Žalobkyně neznačené výrobky nabízela k prodeji, což postačuje k naplnění skutkové podstaty správního deliktu bez ohledu na to, jak vysoká je nová výše sazby daně. Argumentace žalobkyně ohledně bagatelní výše škody pro stát je irelevantní, neboť skutková podstata nevyžaduje pro vznik odpovědnosti způsobení škody. Materiální stránka správního deliktu byla naplněna již samotným skladováním zboží bez ohledu na jeho malé množství. Žalobkyni byla uložena nejnižší možná pokuta, již zákon umožňuje. Žalobkyně vůbec neprokázala, že výše pokuty je pro ni likvidační. Podle rozsahu její podnikatelské činnosti se naopak lze domnívat, že uhrazení pokuty by pro ni nemělo představovat zásadní problém. Žalobkyně neprokázala, že by v jejím případě byly naplněny liberační důvody.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

3. Žalobkyně nejprve namítla, že správní orgán I. stupně nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť se nezabýval okolnostmi výskytu předmětných cigaret v provozovně a dopustil se nepřipustných domněnek.
4. Žalobkyně konstatovala, že předmětné cigarety byly zdaněny v rámci úpravy sazby platné do 1. 4. 2016. Rozdíl v dani podle nové sazby je minimální, což mělo být vzato v potaz při hodnocení společenské nebezpečnosti jednání (srov. rozsudky NSS ze dne 31. 10. 2008, čj. 7 Afs 27/2008 – 46, a ze dne 14. 12. 2009, čj. 5 As 104/2008 – 45). Jednalo by se o absurdní výklad § 118c odst. 3 zákona o spotřebních daních, pokud by mohla být uložena pokuta i v případě snížení sazby spotřební daně. Nebylo dostatečně zkoumáno, zda se jedná s ohledem na bagatelní škodlivost jednání o delikt (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2015, sp. zn. IV. ÚS 3062/14). Společenskou nebezpečnost jednání nelze odvozovat jen od dolní hranice výše pokuty. Při takto vysoké dolní hranici výše pokuty není možné dostatečně individualizovat sankci ve vztahu k pachateli. Žalobkyně považuje argumenty žalovaného v souvislosti se společenskou nebezpečností za nesprávné. Závěry žalovaného v bodu 12 odůvodnění, které představují nosné důvody rozhodnutí, jsou v rozporu se základními zásadami správního procesu.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu zamítl. Odkázal na obsah napadeného rozhodnutí a správního spisu. K námitkám žalobkyně mimo jiné uvedl, že

námítka nesprávně zjištěného skutkového stavu je bezpředmětná, neboť žalobkyně ji vůbec neuplatnila ve správním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2015, čj. 9 As 291/2014 – 39). Pro vznik odpovědnosti za tento správní delikt je irelevantní, jak se nezařazené cigarety dostaly do provozovny, postačuje, že se tam nacházely bez ohledu na zavinění. Není ani rozhodné, jaké množství tabákových výrobků v provozovně bylo řádně označeno. K námitkám ohledně zdanění zboží, výše způsobené škody, výše sankce a nebezpečnosti jednání žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, kde je již vypořádal. Úvahy žalovaného o množství nezařazených cigaret nebyly pro rozhodnutí stěžejní, ilustroval jimi jen společenskou nebezpečnost jednání.

6. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání; žalobkyně vyjádřila s tímto postupem výslovný souhlas, žalovaný pak udělil souhlas *implicitě*, neboť na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělil, že s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

7. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
8. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

9. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti relevantní pro rozhodnutí věci: Dne 30. 6. 2016 provedl správní orgán I. stupně v provozovně žalobkyně – B. B. N. F. v P. v ulici B. – místní šetření směřující mimo jiné k ověření, zda jsou dodržovány povinnosti při značení tabákových výrobků podle zákona o spotřebních daních. Při kontrole bylo zjištěno, že se v provozovně nacházela dvě jednotková balení cigaret značky Ch. B. (celkem 54 kusů cigaret) označené kolkovou známkou s písmenem „P“, tedy tabákový výrobek, který podle § 118c zákona o spotřebních daních nelze prodávat. Toto balení bylo umístěno mezi ostatními jednotkovými baleními určenými k prodeji konečnému spotřebiteli ve skřínce za barovým pultem. Dne 1. 7. 2016 správní orgán I. stupně rozhodl o zajištění těchto nezařazených tabákových výrobků.
10. Příkazem ze dne 22. 7. 2016 byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 50 000 Kč, náhrada nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč a propadnutí nezařazených cigaret.
11. Proti příkazu podala žalobkyně odpor ze dne 29. 7. 2016. V něm nenamítala nic proti skutkovým zjištěním, odmítla však právní hodnocení věci s obdobnou argumentací jako v projednávané žalobě.
12. Správní orgán I. stupně poté, co byl podaným odporem příkaz *ex lege* zrušen, dne 2. 8. 2016 žalobkyni oznámil, že bude provedeno dokazování listinami mimo ústní jednání, a poučil ji o právu seznámit se s podklady a vyjádřit se k nim. Dne 23. 8. 2016 provedl správní orgán I. stupně za přítomnosti zástupce žalobkyně důkaz protokolem o místním šetření ze dne 30. 6. 2016, rozhodnutím o zajištění nezařazených tabákových výrobků ze dne 1. 7. 2016 a fotodokumentací, z níž plyne, že zajištěné nezařazené cigarety se nacházely v prostorách provozovny žalobkyně a byly opatřeny tabákovou nálepkou typu „P“.

Žalobkyně odkázala na vyjádření v odporu a dodala, že sice správní delikt spáchala, ale neúmyslně. Pro bagatelní povahu deliktu navrhla zastavení správního řízení. Dále předložila opis daňového přiznání za rok 2015, podle něž je ve ztrátě, s tím, že pokuta by pro ni byla likvidační.

13. Dne 5. 9. 2016 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým uložil žalobkyni pokutu ve výši 50 000 Kč, náhradu nákladů řízení ve výši 1 000 Kč a propadnutí předmětných cigaret. V odůvodnění uvedl, že z provedených důkazů je nepochybné, že se žalobkyně správního deliktu dopustila tím, že skladovala a nabízela k prodeji dne 30. 6. 2016 neznačené tabákové výrobky ve spotřebitelském balení na daňovém území České republiky, za což nese objektivní odpovědnost. Společenskou nebezpečnost jednání žalobkyně spatřuje správní orgán I. stupně v ohrožení výběru spotřební daně. Způsobení škody se pro vznik odpovědnosti vůbec nevyžaduje, námitky žalobkyně jsou proto irelevantní. K naplnění materiální stránky postačuje pouhé ohrožení výběru spotřební daně a zájmů státu. Množství nalezených cigaret přitom nehraje žádnou roli, právní úprava nestanoví minimální množství, jinak by byl ohrožen její účel. Výše pokuty byla stanovena na dolní hranici zákonem stanoveného rozmezí, a to s ohledem na minimální množství neznačených cigaret a na to, že jde o první porušení této povinnosti. Pokuta pro žalobkyni nebude likvidační, neboť může požádat o úhradu ve splátkách či využít institutu posečkání.
14. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně prostřednictvím svého zástupce odvolání, které odpovídá znění námitek uvedených v odporu a žalobě, jejíž obsah je zrekapitulován výše.
15. Dne 8. 11. 2016 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí.

Posouzení žalobních bodů

16. Podle § 135zk odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba správního deliktu tím, že umožní skladování nebo prodej neznačených tabákových výrobků na daňovém území České republiky.
Podle § 135zk odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních se uloží za správní delikt podle odstavce 1 písm. a) pokuta od 50 000 Kč do 10 000 000 Kč.
17. Soud nesouhlasí s námitkou žalobkyně týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Lze přisvědčit správním orgánům obou stupňů, že pro naplnění skutkové podstaty daného správního deliktu je irelevantní, zda žalobkyně kromě dvou neznačených balení cigaret skladovala v provozovně (mimo veřejně přístupné prostory) velké množství řádně značeného zboží či že se neznačené cigarety dostaly do její provozovny bez jejího zavinění. Ze skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu § 135zk odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních je zřejmé, že protiprávním jednáním je umožnění skladování nebo prodeje neznačených tabákových výrobků. Z obsahu protokolu o místním šetření ze dne 30. 6. 2016, fotodokumentace založené ve správním spise i vyjádření žalobkyně se bez jakýchkoliv pochybností podává, že se předmětná balení nacházela v provozovně žalobkyně mezi ostatními baleními určenými k prodeji. Žalobkyně proti tomuto zjištění nic nenamítala v průběhu celého správního řízení. Žalovaný tedy zjistil skutkový stav v dostatečném rozsahu pro posouzení odpovědnosti za jednání žalobkyně.
18. Soud dává žalobkyni za pravdu v tom, že tvrzení žalovaného, podle něž je množství zajištěných neznačených cigaret jen stínem skutečné společenské nebezpečnosti jednání žalobkyně, neboť lze bez dalšího předpokládat, že žalobkyně do doby kontroly prodala

násobné množství takto neznačených cigaret (viz stranu 5 napadeného rozhodnutí), je jen nepodloženou domněnkou. Na základě obsahu správního spisu nelze s jistotou říci, jaké množství neznačených cigaret se žalobkyni podařilo prodat do doby provedené kontroly či zda vůbec. Důležité ovšem je, že žalovaný žalobkyni nepřičítal to, že kromě dvou neznačených balení prodala v mezidobí další neznačená balení. Z celkového vyznění odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že se touto úvahou pouze pokoušel ilustrovat, čím je dána společenská nebezpečnost takového jednání, bez ohledu na to, kolik kusů neznačených balení bylo zjištěno v den kontroly. To žalovaný ostatně potvrdil i ve vyjádření k žalobě. Sankci pak uložil v nejnižší možné zákonné výši právě s ohledem na skutečnost, že byla zjištěna jen dvě neznačená balení cigaret, přičemž zdůraznil, že se žalobkyně dopustila tohoto deliktu poprvé. Jedna nemístná úvaha žalovaného tedy nic nemění na tom, že jinak dospěl na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu ke správnému závěru, tj. že žalobkyně je odpovědná za spáchání daného deliktu. Proto nelze mít za to, že žalovaný porušil zásady správního řízení, jak namítla žalobkyně. Žalobní bod je nedůvodný.

19. K námitkám žalobkyně týkajícím se absence materiální stránky deliktu soud uvádí, že je také neshledal důvodnými. Soud se ztotožnil s názorem správních orgánů obou stupňů, že pro posouzení případu je bez významu, zda ze zjištěných neznačených balení cigaret byla řádně odvedena spotřební daň podle staré výše sazby a že rozdíl podle nové sazby je zanedbatelný. Skutková podstata deliktu podle § 135zk odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních daních je sice strohá, ale jasná. Jejím účelem je zamezit skladování a prodeji tabákových výrobků, u nichž nebyla řádně odvedena spotřební daň. Jedná se o delikt ohrožovací, ke vzniku odpovědnosti postačí umožnění skladování či prodeje, není proto důležité, že k prodeji nedošlo, nebo že rozdíl na spotřební dani byl minimální. Podstatná je především samotná přítomnost neznačeného balení cigaret mezi cigaretami určenými k prodeji. To, že se jednalo o neznačená balení cigaret, dovozoval žalovaný na základě aplikace § 118c zákona o spotřebních daních. Už samotnou přítomností předmětných balení v provozovně žalobkyně zjevně došlo k porušení § 118c zákona o spotřebních daních, neboť to svědčí o tom, že se pokoušela prodat balení, které nelze prodávat a jež se podle odst. 3 citovaného ustanovení považuje za neznačený tabákový výrobek. Tento správní delikt je založen na objektivní odpovědnosti, tj. na odpovědnosti za výsledek, zavinění jakožto vnitřní psychický vztah žalobkyně k protiprávnímu jednání se tedy nezjišťuje. Ke vzniku odpovědnosti za tento delikt postačuje, že žalobkyně umožnila skladování či prodej předmětného neznačeného balení, dokonce bez ohledu na to, kdo je vlastníkem cigaret a jaké bylo jejich množství (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2018, čj. 45 Af 11/2016 – 40, bod 16, který byl potvrzen rozsudkem NSS ze dne 29. 8. 2018, čj. 2 Afs 91/2018 – 26, a rozsudek NSS ze dne 26. 2. 2009, čj. 7 Afs 69/2007 – 85). Výše daňového úniku je z hlediska skutkové podstaty správního deliktu irelevantní, už pouhá přítomnost neznačeného balení cigaret v provozovně žalobkyně s ostatním zbožím určeným k prodeji postačuje ke vzniku odpovědnosti za protiprávní jednání.
20. Nelze se domnívat, že by se subjekty, jichž se skutková podstata správního deliktu týká, mohly vyhnout odpovědnosti jen poukazem na to, že stát zkrátily o daň v minimální výši. To plyne již jen z toho, jakou nebezpečnost takovému jednání zákonodárce přisuzuje podle rozsahu výše pokuty (od 50 000 Kč do 10 mil. Kč), kterou lze za delikt uložit (viz také níže), a vůbec nebere v potaz výši případného daňového úniku. Nadto jinak by správní orgány musely při kontrolách značení tabákových výrobků dopočítávat rozdíl mezi odvedenou daní podle staré a nové sazby spotřební daně. Tím by byl naprosto popřen

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

účel právní úpravy tohoto deliktu spočívající v tom, aby byly prodávány jen řádně značené tabákové výrobky, z jejichž značení je na první pohled seznatelné, že došlo k řádnému odvedení spotřební daně ve správné (aktuálně platné) výši.

21. Soud k otázce společenské nebezpečnosti jednání žalobkyně dodává, že trestnost správních deliktů se řídí obdobnými principy jako trestnost trestných činů. I u správních deliktů tudíž platí, že pro trestnost jednání musí být naplněny jak formální znaky správního deliktu, tak i materiální stránka správního deliktu, kterou je určitý stupeň společenské nebezpečnosti (škodlivosti). Byť toto pravidlo v zákoně výslovně uvedeno zpravidla nebývá, z judikatury plyne, že není v souladu s jednotícími principy právního řádu, aby materiální korektiv nebyl použit. Postavení pachatele jiného správního deliktu by totiž v takovém případě bylo v mnoha ohledech, zejména z hlediska výše sankce, která mu za určitý typ deliktního jednání hrozí, bez věcných důvodů horší, než je tomu u přestupku, či dokonce v některých případech u méně závažného trestného činu, třebaže jsou mnohdy postihována obdobná či společensky nebezpečnější jednání (srov. rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2008, čj. 7 Afs 27/2008 – 46). Ostatně to potvrzuje i žalobkyní odkazovaný rozsudek. V dané věci však soud nemá za to, že stupeň společenské nebezpečnosti jednání žalobkyně je tak nízký, že by mohl vést k závěru o nedostatku materiální stránky správního deliktu. Domněnka žalobkyně, že ve vztahu ke každé skutkové podstatě správního deliktu musí existovat okruh bagatelních porušení povinností, u nichž není splněna materiální stránka odpovědnosti za správní delikt, není správná, žádné takové pravidlo neexistuje. Přílehavě v této souvislosti žalovaný poukazuje na zákonodárcem zvolený princip nulové tolerance, který má za cíl prostřednictvím značení tabákových výrobků dosáhnout plného výběru spotřební daně z těchto výrobků v odpovídající sazbě (viz strany 4-5 napadeného rozhodnutí). Jednání žalobkyně svědčí o její nekázni, neboť svým počínáním vytvořila situaci, která umožňuje prodej tabákových výrobků, které jsou zdaněny nižší sazbou daně, než byla aktuálně platná sazba daně, konečným spotřebitelům, třebaže již uplynula doba, po kterou zákonodárce toleruje doprodávání zásob tabákových výrobků zatížených dříve platnou nižší spotřební daní. Jednání žalobkyně je tedy výrazem lhostejnosti vůči pravidlům upravujícím nakládání s tabákovými výrobky, která jakkoliv jsou striktní, sledují legitimní zájem na správném zdanění těchto výrobků. Žalobkyně, která je podnikatelkou prodávající tabákové výrobky, si musí být těchto pravidel vědoma a je povinna dbát na dodržení všech povinností souvisejících s nakládáním s tabákovými výrobky. Bez důsledného vynucování plnění povinností stanovených zákonem o spotřebních dani, tedy tolerancí skladování či nabízení k prodeji určitého minimálního množství tabákových výrobků by byly vytvořeny podmínky pro systematické obcházení zákazu skladovat a prodávat neznačené tabákové výrobky. Pokud by se totiž na prodejně nacházelo vždy právě jen ono „přípustné minimální množství“, které by však bylo neustále doplňováno, bylo by možné takto prodat ve svém součtu značné množství neznačených tabákových výrobků. Možnost zajistit tabákové výrobky a následně rozhodnout o jejich propadnutí není dostatečným nástrojem k potírání daňových úniků, neboť by tím bylo vždy zajištěno pouze ono „přípustné minimální množství“. Pouze působení na skladovatele a prodejce tabákových výrobků hrozbou pokut je s to naplnit preventivní funkci deliktní odpovědnosti. To, že byla v době kontroly nalezena jen dvě neznačená balení cigaret, lze vzít v úvahu toliko v rámci úvah o výši sankce jakožto polehčující okolnost. K tomu v dané věci také došlo, neboť žalovaný uložil nejnižší možnou pokutu. Z výše uvedeného plyne, že žalovaný vzal v úvahu veškeré důkazy a dospěl ke správnému závěru, že žalobkyně spáchala správní delikt podle § 135zk odst. 1 písm. a) zákona o spotřebních

daních. Vycházel přitom jak z dokazování listinami, tak z tvrzení žalobkyně.

22. Jakkoliv se může právní úprava aplikovaná na případ žalobkyně jevit jako drakonická (*lex dura*, jak zmiňuje žalobkyně v žalobě), je třeba poukázat na to, že „tvrdě“ dopadá pouze na ty subjekty, které nepřijímají žádná opatření, aby zabránily vzniku nezákonného stavu. Naopak subjekty, které vynaloží veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránily, jsou odpovědnosti za správní delikt zproštěny (§ 135 zsf odst. 1 zákona o spotřebních daní). Problém tedy netkví v přísnosti právní úpravy, nýbrž v přístupu žalobkyně k plnění svých povinností.
23. K převážně obecné polemice žalobkyně o výši uložené pokuty soud uvádí, že podle § 135zk odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních je možné za správní delikt skladování neznačených tabákových výrobků uložit pokutu od 50 000 Kč do 10 000 000 Kč. Správní orgány disponují při volbě konkrétní výše uložené pokuty správním uvážením. Z ustálené judikatury plyne, že v otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (rozsudky NSS ze dne 24. 11. 2005, čj. 6 Azs 304/2004 – 43, a ze dne 26. 2. 2010, čj. 4 Ads 123/2009 – 99).
24. V daném případě byla pokuta uložena v minimální možné výši; nižší nebo žádnou pokutu žalovaný uložit nemohl, a to ani při přihlédnutí k polehčujícím okolnostem (minimální množství neznačených cigaret či údajný minimální daňový únik), neboť by tím vybočil z mezí správního uvážení, které mu zákonodárce určil citovaným ustanovením. Správní orgány přihlédly ke kritériím stanovení výše sankce, která jsou upravena v § 135zzh odst. 1 zákona o spotřebních daních, konkrétně vzaly v úvahu zanedbatelný rozsah protiprávního jednání a skutečnost, že jde o první správní delikt žalobkyně. Uložená pokuta je tedy zákonná, žalovaný nevybočil z mezí správního uvážení (pohyboval se v zákonem stanoveném rozpětí výše pokuty) ani jej nezneužil (zohlednil relevantní skutečnosti a řádně své úvahy zdůvodnil). Pokud by soud spodní hranici zákonné sazby považoval za neústavní, nezbylo by mu než podat k Ústavnímu soudu návrh na prohlášení protiústavnosti a zrušení příslušné části – již zrušeného a obsahově do jiného zákonného ustanovení promítnutého – ustanovení § 135zk odst. 2 písm. a) zákona o spotřebních daních. K takovému kroku ostatně správní soudy v minulosti přistoupily a Ústavní soud příslušné části zákona obsahující vysoké dolní hranice sankce zrušil; učinil tak např. v nálezech ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, a ze dne 4. 2. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 52/13. K obdobnému postupu však soud nevidí důvod. V uvedených věcech předně byla minimální výše pokuty nepoměrně vyšší (500 000 Kč a 250 000 Kč). Oproti tomu v souzené věci je dolní hranice sankce, tedy minimální částka pokuty, určena částkou 50 000 Kč, přičemž horní hranice sankce, tedy maximální částka pokuty, je stanovena na 10 000 000 Kč. V těchto poměrech se soudu nejeví pro zachování cíle sledujícího preventivní, ale i odstrašující účinek stanovení minimální dolní hranice ve výši 50 000 Kč jako výrazně nevhodné. Zákonné rozmezí (až do 10 000 000 Kč) současně umožňuje v rámci správní úvahy vedené v jednotlivém správním řízení stanovit výši sankce s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a vždy zhodnotit objektivní a subjektivní

závažnost správního deliktu a přihlídnout rovněž k osobě delikventa a jeho osobním a majetkovým poměrům (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2018, čj. 2 Afs 91/2018 – 26, bod 31). Ostatně Ústavní soud sám připustil, že obecně stanovení minimální výše pokuty není protiústavní, umožňuje-li rozpětí sankce dostatečnou diferenciaci (náleze ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09, bod 47).

25. Soud současně nepřehlédl, že § 135zk zákona o spotřebních daních byl s účinností od 1. 7. 2017 zrušen, a to zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích. Zrušená právní úprava byla současně tímž zákonem po obsahové stránce shodně promítnuta do § 135p odst. 2 a 4 zákona o spotřebních daních. I podle tohoto ustanovení se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že umožní skladování nebo prodej neznačených tabákových výrobků na daňovém území České republiky, přičemž za tento přestupek lze uložit pokutu od 50 000 Kč do 10 000 000 Kč. Stejně tak podmínky pro liberaci odpovědnosti za správní delikt (přestupek) jsou upraveny shodně (§ 135zzf odst. 1 zákona o spotřebních daních a § 21 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Rozhodnutí se tak nestalo nezákonným ani v důsledku přijetí nové úpravy odpovědnosti za správní delikty, která i nadále upravuje shodné podmínky vzniku a zproštění odpovědnosti za daný správní delikt (nově přestupek) a stanoví stejné rozpětí pokuty, kterou lze za delikt uložit. Důvod pro aplikaci nové právní úpravy při posuzování důvodnosti žalobních bodů směřujících proti zákonnosti rozhodnutí není dán.
26. Nová právní úprava obsahuje částečně odlišnou úpravu kritérií, k nimž je třeba při ukládání sankce přihlídnout (srov. § 37 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a § 135zzh odst. 1 zákona o spotřebních daních). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 11. 2017, čj. 4 As 191/2017 – 35, dovodil, že nová právní úprava není příznivější pouze z toho důvodu, že podrobněji upravuje kritéria pro uložení pokuty. Pro daný případ je ovšem významné, že nová právní úprava umožňuje upustit od uložení správního trestu, popř. pokutu mimořádně snížit pod zákonem stanovenou dolní hranici sazby pokuty (§ 43 a § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Novou právní úpravu by bylo možné považovat za příznivější a případ žalobkyně podle ní posoudit pouze tehdy, pakliže by v dané věci byly skutečně splněny podmínky pro užití některého ze zmíněných institutů (viz rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2018, čj. 4 As 114/2018 – 49). Dříve, než soud přistoupil k této úvaze, musel posoudit nejprve její účelnost. Institut upuštění od uložení správního trestu i institut mimořádného snížení sazby pokuty nesouvisí se zákonností rozhodnutí, pokud jde o výši uložené pokuty, nýbrž s jeho přiměřeností. Tyto instituty se aplikují v situacích, kdy by postup v zákoně předvídaný (tedy uložení pokuty v zákonem stanoveném rozmezí) byl nepřiměřený. Přiměřeností uložené sankce se může soud zabývat pouze v situaci, kdy žalobce v řízení uplatnil návrh na moderaci sankce dle § 65 odst. 3 s. ř. s. (návrhovitost tohoto postupu plyne z § 78 odst. 2 s. ř. s., srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2012, čj. 1 Afs 1/2012 – 36). Právě návrh na moderaci sankce je nástrojem, jímž lze zohlednit příznivější právní úpravu týkající se přiměřenosti sankce, která vstoupila v účinnost po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Nové instituty související s přiměřeností sankce nijak nezpochybnují zákonnost rozhodnutí o uložení pokuty, nýbrž jen jeho správnost (volbu konkrétní výše pokuty v rámci výkonu správního uvážení). V nyní projednávané věci žalobkyně návrh na moderaci pokuty neuplatnila, a to nejen v žalobě, ale ani později v průběhu řízení (výše zmíněná právní úprava přitom vstoupila v účinnost již dne 1. 7. 2017). Žalobkyně je

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

v řízení od samého počátku zastoupena advokátem. Není jakkoliv na místě, aby soud žalobkyni poučoval o právu navrhnout snížení pokuty či upuštění od jejího uložení. Soud tedy uzavírá, že nejsou splněny procesní podmínky (absence návrhu na moderaci sankce) pro to, aby se zabýval otázkou, zda není uložena pokuta zjevně nepřiměřená vzhledem k tomu, že mohou být splněny podmínky pro mimořádné snížení pokuty, nebo dokonce pro upuštění od správního trestu plynoucí z potenciálně příznivější právní úpravy, která vstoupila v účinnost v průběhu soudního řízení (srov. zejména usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013 – 46).

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

27. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 20. ledna 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.